

Số: /BC-SVHTTDL

Thanh Hóa, ngày tháng năm 2025

BÁO CÁO

Kết quả kiểm tra công tác triển khai thực hiện xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang năm 2025

Thực hiện Công văn số 1141/UBND-VX ngày 23/01/2025 của Ủy ban nhân dân tỉnh về việc thực hiện thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong việc cưới, việc tang, tổ chức lễ hội, ngày kỷ niệm trên địa bàn tỉnh, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch đã ban hành Kế hoạch số 5408/KH-SVHTTDL ngày 24/9/2025 và Công văn số 5852/SVHTTDL-QLVHGĐ ngày 14/10/2025 triển khai tổ chức kiểm tra, hướng dẫn cơ sở triển khai thực hiện xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang năm 2025¹. Chương trình kiểm tra tập trung vào các nội dung: Công tác chỉ đạo, tuyên truyền triển khai thực hiện các văn bản của Trung ương, của tỉnh về xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang; Công tác tham mưu ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn cơ sở tổ chức triển khai thực hiện; Kết quả đạt được, những hạn chế, khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện; việc xây dựng mô hình, bố trí kinh phí của địa phương cho công tác QLNN về xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang... Qua các đợt kiểm tra, kết quả cụ thể như sau:

I. KẾT QUẢ KIỂM TRA

1. Công tác chỉ đạo, ban hành văn bản triển khai thực hiện

Trong thời gian trước và sau khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp, nhằm triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo của Trung ương, Thủ tướng Chính phủ, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ủy ban nhân dân tỉnh, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch, UBND các xã đã ban hành theo thẩm quyền văn bản, kế hoạch, công văn chỉ đạo, hướng dẫn công tác tuyên truyền, triển khai thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang đến các thôn, bản, đảm bảo đầy đủ, kịp thời, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ về xây dựng, thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên địa bàn tỉnh và phù hợp với điều kiện, tình hình thực tế của địa phương.

Ngoài ra, các nội dung về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang đã được các địa phương tham mưu, triển khai lồng ghép đưa vào một trong những tiêu chí, tiêu chuẩn để xét, công nhận các danh hiệu "Gia đình văn

¹ Gồm: Ngọc Lạc, Thạch Lập, Ngọc Liên, Minh Sơn, Nguyệt Ân, Kiên Thọ, Cẩm Thạch, Cẩm Thủy, Cẩm Tú, Cẩm Văn, Cẩm Tân, Kim Tân, Vân Du, Ngọc Trạo, Thành Vinh, Như Xuân, Xuân Du, Mậu Lâm, Như Thanh, Yên Thọ.

hóa", "Khu dân cư văn hóa", gắn việc đẩy mạnh thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, triển khai thực hiện các tiêu chí văn hóa trong xây dựng nông thôn mới, xây dựng đô thị văn minh, qua đó góp phần thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên địa bàn tỉnh ngày càng đi vào nề nếp, đúng quy định của pháp luật.

2. Công tác tuyên truyền

Các địa phương tổ chức tuyên truyền đầy đủ các quy định của Đảng và Nhà nước về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, trọng tâm là: *Chỉ thị số 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ Chính trị (khóa VIII) về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; Chỉ thị số 14/1998/CT-TTg ngày 28/3/1998 của Chính phủ về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; Quyết định số 308/2005/QĐ-TTg ngày 25/11/2005 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Quy chế thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; Quyết định số 15/2021/QĐ-UBND ngày 18/8/2021 của UBND tỉnh Quy định về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa và Công văn số 1141/UBND-VX ngày 23/01/2025 của UBND tỉnh về việc thực hiện thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong việc cưới, việc tang, tổ chức lễ hội, ngày kỷ niệm trên địa bàn tỉnh...* Công tác tuyên truyền được thực hiện bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng: Tuyên truyền thông qua hệ thống đài truyền thanh; tuyên truyền trên trang điện tử của địa phương; tuyên truyền bằng cổ động trực quan, trên hệ thống pa nô, băng zôn, khẩu hiệu; vận động trực tiếp đến từng hộ gia đình của các xã, phường, thị trấn, trưởng bản, người có uy tín tại cộng đồng; tuyên truyền tại các hội nghị tập huấn, cuộc họp, các buổi sinh hoạt cộng đồng tại khu dân cư.

Thông qua công tác tuyên truyền đã góp phần phát huy vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy, chính quyền, các tổ chức đoàn thể, đồng thời nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động, các tầng lớp Nhân dân trong việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên địa bàn tỉnh.

3. Về bố trí kinh phí

Việc bố trí kinh phí thực hiện công tác quản lý nhà nước về việc cưới, việc tang của các xã chủ yếu được lồng ghép vào các hoạt động chuyên môn của địa phương; một số xã đã bố trí được khoảng 15 đến 20 triệu đồng để phục vụ cho công tác tuyên truyền, kiểm tra, hướng dẫn tại các thôn.

4. Kết quả cụ thể

4.1. Về việc cưới:

Từ tháng 7/2025 đến nay, tại các địa phương tiến hành kiểm tra có khoảng 500 đám cưới được tổ chức. Nhìn chung, đám cưới được thực hiện theo nếp sống văn minh, chấp hành đúng Luật Hôn nhân và gia đình, hương ước, quy ước

của khu dân cư; các cấp chính quyền địa phương đã làm tốt thủ tục đăng ký kết hôn và trao giấy đăng ký kết hôn cho các đôi nam nữ tại trụ sở UBND cấp xã, đảm bảo đúng quy định của pháp luật về hôn nhân và gia đình, pháp luật về hộ tịch; không có trường hợp vi phạm pháp luật và quy định của chính quyền cơ sở trong việc đăng ký kết hôn.

Việc thực hành tiết kiệm, văn minh, xóa bỏ các hủ tục, phong tục tập quán lạc hậu được triển khai đạt kết quả. Phần lớn các đám cưới được tiến hành gọn nhẹ, trang trọng, vui tươi, lành mạnh, phù hợp với phong tục của địa phương và điều kiện kinh tế hộ gia đình, đảm bảo vệ sinh môi trường, an ninh trật tự. Các nghi lễ chạm ngõ, ăn hỏi, xin dâu được rút ngắn, tổ chức đơn giản, gọn nhẹ hơn; thời gian tổ chức trong phạm vi từ 01 đến 1,5 ngày; nhiều đám cưới chọn hình thức tổ chức gọn nhẹ, mời tiệc trà, báo hỷ thay cho tiệc mặn, do đó đã giảm thiểu đáng kể việc tổ chức ăn uống linh đình, kéo dài, gây lãng phí, tốn kém trong Nhân dân. Các hủ tục, tập quán lạc hậu, rườm rà (như tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, thách cưới, gả con đòi của...) cơ bản không còn nặng nề như trước đây, nhất là đối với vùng dân tộc thiểu số, miền núi; hầu hết các đám cưới không hút thuốc lá, hạn chế rượu, bia, đồ uống có cồn; không mở loa đài vượt quá độ và thời gian quy định; việc dựng rạp đám cưới lấn chiếm lòng, lề đường gây cản trở giao thông đã giảm hẳn; xu hướng tổ chức lễ cưới vào các ngày nghỉ được thực hiện nhiều hơn, nhất là đối với cán bộ, công chức, viên chức...

Tại một số địa phương đã xuất hiện các mô hình điển hình như: Tổ chức đám cưới tập thể tại hội trường UBND xã hoặc Đoàn Thanh niên đứng ra tổ chức lễ cưới tập thể tại Nhà Văn hóa thôn (như xã Cẩm Thủy) đã được một số gia đình lựa chọn, tạo nên phong trào, nét đẹp văn hóa mới.

4.2. Về việc tang:

Từ tháng 7/2015 đến nay, tại các địa phương tiến hành kiểm tra có khoảng hơn 400 đám tang, trong đó có khoảng 300 đám tang tổ chức chôn cất, 100 đám tang tổ chức hỏa táng. Tỉnh Thanh Hóa đã sớm có Quyết định số 5259/2015/QĐ-UBND ngày 14/12/2015 về việc ban hành cơ chế, chính sách hỗ trợ chi phí khuyến khích sử dụng hình thức hỏa táng trên địa bàn tỉnh, do đó ý thức của Nhân dân về hình thức hỏa táng đang dần được thay đổi, nhiều gia đình thực hiện việc hỏa táng thay cho việc chôn cất, điều này góp phần đảm bảo vệ sinh môi trường, tiết kiệm kinh phí cho gia chủ và quỹ đất ở các nghĩa trang, thực hiện tốt nếp sống văn minh trong việc tang tại các địa phương.

Các địa phương đã hướng dẫn cho hộ gia đình tổ chức việc tang theo quy định của pháp luật về đăng ký và quản lý hộ tịch, pháp luật về bảo vệ môi trường, pháp luật về y tế và các quy định pháp luật khác có liên quan. Các hộ gia đình khi có người thân qua đời đã tiến hành làm thủ tục khai tử trước khi tổ chức lễ tang theo quy định của pháp luật. Ban tổ chức tang lễ của địa phương đã kết hợp chặt chẽ với tang chủ và giúp đỡ tang chủ tổ chức chu đáo việc tang trên

tin thần: Trang nghiêm, gọn nhẹ, tiết kiệm, tương trợ, đoàn kết cộng đồng, phù hợp với tập quán, truyền thống văn hoá dân tộc và hoàn cảnh gia đình người qua đời. UBND xã tạo điều kiện thuận lợi cho các hộ gia đình tổ chức lễ tang chu đáo; đồng thời tuyên truyền, vận động gia đình có người từ trần xoá bỏ các hủ tục lạc hậu, các hành vi mê tín dị đoan trong lễ tang như: việc rải vàng mã, đồ mã, rải tiền Việt Nam, lăn đường, các thủ tục rườm rà trong việc cúng 3 ngày, 49 ngày, 100 ngày... Việc mặc tang phục và treo cờ tang trong lễ tang thực hiện theo truyền thống của địa phương, dân tộc và tôn giáo; chỉ treo cờ tang tại địa điểm tổ chức lễ tang. Tình trạng tổ chức ăn uống trong đám tang; cử nhạc tang trước 06 giờ sáng và sau 22 giờ đêm; âm thanh kèn trống vượt quá độ ồn cho phép theo tiêu chuẩn Việt Nam ít xảy ra; hủ tục để người chết quá 48 tiếng trong nhà hầu như không còn. Việc mang vòng hoa đến viếng trong các lễ tang đã được hạn chế, đảm bảo theo quy định tại Văn bản số 333-CV/TU ngày 27/7/2021 của Tỉnh ủy Thanh Hóa về việc thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong việc sử dụng vòng hoa tại các lễ tang. Việc chôn cất, cải táng, xây mộ được thực hiện theo quy hoạch nghĩa trang, phù hợp với quỹ đất, phong tục, tập quán, hương ước, quy ước của địa phương.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Về ưu điểm

Trong thời gian qua, các địa phương đã tích cực triển khai thực hiện công tác xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, trong đó ban hành đầy đủ các văn bản, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác QLNN về việc cưới, việc tang; đẩy mạnh công tác tuyên truyền các quy định của pháp luật về việc cưới, việc tang đến người dân, qua đó ý thức của người dân về việc cưới, việc tang tiếp tục được nâng cao, góp phần tích cực trong Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, xây dựng nếp sống văn minh, tiến bộ trong cộng đồng dân cư; việc tổ chức đám cưới cơ bản được tổ chức trang trọng, tiết kiệm, phù hợp với thuần phong, mỹ tục và điều kiện kinh tế của gia đình; các hủ tục trong đám tang cơ bản đã được loại bỏ, một số mô hình và cách làm hay được cộng đồng dân cư đồng tình, hưởng ứng.

2. Về hạn chế:

Bên cạnh những kết quả, mặt tích cực đã đạt được, việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang tại các địa phương vẫn còn những hạn chế đó là:

- Một ít bộ phận người dân, vẫn còn tư tưởng nặng về hình thức, coi trọng việc tổ chức linh đình, phô trương trong đám cưới, dẫn đến lãng phí và chưa thực sự phù hợp với điều kiện kinh tế gia đình. Một số trường hợp chưa chấp hành nghiêm quy định về đăng ký kết hôn, kết hôn chậm hoặc không đăng ký, hoặc tổ chức đám cưới khi chưa đủ điều kiện pháp lý.

- Đối với việc tang, vẫn còn xuất hiện một số hủ tục lạc hậu, mê tín dị đoan như xem bói, chọn ngày giờ mai táng không đúng quy định, gây ảnh hưởng đến nếp sống văn hóa và trật tự xã hội.

- Công tác tuyên truyền, vận động ở một số thôn chưa thật sự thường xuyên, nội dung và hình thức còn đơn điệu, thiếu sự đổi mới, chưa tạo được sức lan tỏa mạnh mẽ trong Nhân dân.

III. ĐỀ NGHỊ CỦA SỞ VH-TT-DL ĐỐI VỚI CÁC ĐỊA PHƯƠNG

1. Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, tuyên truyền, hướng dẫn, vận động cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân nâng cao nhận thức, tự nguyện, tích cực hưởng ứng thực hiện nghiêm, có hiệu quả các quy định của pháp luật về xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang theo quy định².

2. Tiếp tục nâng cao hiệu quả lãnh đạo của các cấp ủy Đảng; hiệu lực quản lý của các cấp chính quyền; vai trò chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Chỉ đạo Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa"; sự phối hợp thường xuyên, chặt chẽ với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội; phát huy vai trò làm chủ, ý thức tự nguyện, tự giác của các tầng lớp Nhân dân và vai trò tự quản của cộng đồng; lên án, phê phán mạnh mẽ các biểu hiện tiêu cực, các phong tục, tập quán lạc hậu, các hình thức tổ chức việc cưới, việc tang xa hoa, lãng phí và các hành vi vi phạm quy định của Nhà nước, quy ước, hương ước của cộng đồng.

3. Chỉ đạo thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang bảo đảm trang trọng, thiết thực, tiết kiệm, an toàn, hiệu quả, tránh lãng phí; phù hợp với truyền thống văn hóa, phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc, địa phương, cụ thể:

- Về tổ chức việc cưới: Tổ chức lễ cưới vui tươi, lành mạnh, tiết kiệm, phù hợp với thuần phong mỹ tục của dân tộc, truyền thống văn hóa của địa phương, dân tộc, tôn giáo và phù hợp với hoàn cảnh của gia đình; các thủ tục trước và sau lễ cưới tổ chức đơn giản, gọn nhẹ, tránh phô trương, hình thức, rườm rà; lễ vật đơn giản, không nên tổ chức tặng quà có giá trị lớn, phô trương cho cô dâu, chú rể tại đám cưới; không sử dụng thuốc lá trong các hoạt động liên hoan, tổ chức lễ cưới. Tăng cường tuyên truyền, vận động khuyến khích các hình thức báo hỷ thay cho giấy mời dự lễ cưới, tiệc cưới; rút ngắn thời gian tổ chức lễ cưới, không tổ chức linh đình, tiệc cưới nhiều lần, không làm ảnh hưởng đến an ninh trật tự, an toàn giao thông; cô dâu, chú rể và gia đình mặc trang phục truyền thống hoặc trang phục của dân tộc mình trong ngày cưới; tổ chức tiệc trà, tiệc ngọt thay cho

² Chỉ thị số 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ Chính trị (khóa VIII) về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; Quyết định số 308/2005/QĐ-TTg ngày 25/11/2005 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Quy chế thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; Kết luận số 51-KL/TW ngày 22/7/2009 của Bộ Chính trị (Khóa X) về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 27-CT/TW của Bộ Chính trị (Khóa VIII) về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; Công văn số 333-CV/TU ngày 27/7/2021 của Tỉnh ủy về việc thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong việc sử dụng vòng hoa tại các lễ tang; Quyết định số 15/2021/QĐ-UBND ngày 18/8/2021 của UBND tỉnh ban hành Quy định về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa; Công văn số 1141/UBND-VX ngày 23/01/2025 của UBND tỉnh về việc thực hiện thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong việc cưới, việc tang, tổ chức lễ hội, ngày kỷ niệm trên địa bàn tỉnh ...

tiệc mặn; việc tổ chức ăn uống trong lễ cưới cần được thực hiện tiết kiệm, không mời khách tràn lan, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm; hạn chế tối đa việc dùng rượu, bia, đồ uống có cồn trong đám cưới; tổ chức lễ cưới tập thể cho các đôi nam, nữ tại Nhà Văn hóa,...

- Về tổ chức việc tang: Tổ chức lễ tang chu đáo, trang nghiêm, gọn nhẹ, tiết kiệm; không rải tiền Việt Nam, các loại tiền của nước ngoài trên đường đưa tang; không sử dụng thuốc lá, việc tổ chức ăn uống chỉ tổ chức trong nội bộ gia đình, dòng họ và phải đảm bảo vệ sinh, an toàn thực phẩm; sử dụng vòng hoa luân chuyển theo quy định. Tăng cường tuyên truyền, vận động khuyến khích thực hiện nghi thức cúng ba ngày, bảy ngày, bốn chín ngày, một trăm ngày, giỗ đầu, giỗ hết, cải táng chỉ thực hiện trong ngày và trong nội bộ gia đình, dòng họ; thực hiện hình thức hỏa táng, điện táng, hung táng một lần vào khu vực nghĩa trang đã được quy hoạch; sử dụng băng, đĩa nhạc tang thay cho phường bát âm; không sử dụng đồ uống có cồn; không phúng viếng bằng bức trướng,... trong lễ tang.

4. Thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên; đặc biệt là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp trong việc gương mẫu chấp hành các quy định về nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang. Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ, thường xuyên, hiệu quả giữa các cơ quan, ban, ngành, đơn vị, tổ chức chính trị - xã hội trong việc tuyên truyền, giáo dục, vận động; thường xuyên trao đổi kinh nghiệm về cách làm hay, phát huy hiệu quả, chú ý xây dựng các nhân tố mới, các mô hình điển hình tiên tiến làm nòng cốt tuyên truyền, vận động xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trong các tầng lớp Nhân dân trên địa bàn.

5. Huy động các nguồn lực, hỗ trợ cho công tác tuyên truyền, tổ chức các mô hình điển hình về đám cưới, đám tang văn minh, tiết kiệm; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, kịp thời chấn chỉnh và xử lý các sai phạm; tổ chức biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân tiêu biểu, xuất sắc trong việc tổ chức triển khai thực hiện.

Trên đây là Báo cáo kết quả kiểm tra công tác triển khai thực hiện xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang năm 2025, đề nghị UBND các xã quan tâm, phối hợp thực hiện đề nghị của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại mục III của Báo cáo đạt kết quả ./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (để báo cáo);
- Giám đốc Sở (để báo cáo);
- UBND các xã có liên quan;
- Lưu VT, QLVHGD.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Vương Thị Hải Yến